

خبرنامه
اندیشکده های راهبردی جهان

مرکز تحقیقات راهبردی دفاعی

مدیریت طرح و برنامه

و

فناوری

شماره شانزدهم

۱۳۹۵/۰۱/۲۹

آخرین رخدادها در اندیشه‌های راهبردی جهان

Rubin Center
Research in
International Affairs

مرکز پژوهشی رایین

۱. جنگ و جنون: چشم‌انداز پنج سال جنگ سوریه

War and Madness: A Retrospective of Five Years of Reporting on the War in Syria

نویسنده در ابتدا نگاهی به آمار خسارت‌های انسانی جنگ داخلی سوریه می‌اندازد: ۱۱/۵ درصد از مردم سوریه در این ۵ سال زخمی شده‌اند، ۴۵ درصد از جمعیت ۲۲ میلیونی این کشور بی خانمان شده‌اند، ۴ میلیون پناهنده، ۶،۳۶ میلیون نفر از شهرهای خود به مناطق امن‌تر داخلی گریخته‌اند و امید به زندگی از ۷۰/۵ سال در سال ۲۰۱۰ به ۵۵/۴ سال در سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است. در ادامه وی که نویسنده‌ای اسرائیلی است، به مرور حوادث جنگ داخلی سوریه از آغاز و با نگاهی جانبدارانه نسبت به عملکرد مخالفین دولت سوریه و تروریست‌ها می‌پردازد. وی با اشاره به این موضوع که حمایت ایران و مداخله روسیه در نبرد، توانسته است فشار اسد را بر مسند قدرت نگاه دارد؛ اما معتقد است که دیگر نه سوریه و نه حتی عراق و لبنان شاهد دولت‌های مستقر در تمامی عرصه جغرافیایی خود نخواهند بود و جای خود را به دولت‌های فرقه‌ای و قومی کوچک‌تر خواهند داد؛ از سکولارهای غیرمذهبی گرفته تا اسلام‌گراهای تندروی سلفی.

۱. نظم جهانی مورد نظر ولادیمیر پوتین

A World Order Reshaped by Vladimir Putin's Ambition

۶ آوریل ۲۰۱۶ به قلم ایگن رومر

به باور نویسنده، تصویر روسیه‌ای ضعیف و بدون نفوذ در عرصه جهانی نادرست است. امروزه مسکو از انگیزه فراوان و منابع گسترده برای نقش‌آفرینی بیشتر در عرصه جهانی و رویارویی با چالش‌های ناشی از این حضور، برخوردار می‌باشد. نویسنده به نظر یکی از فرماندهان ارشد ناتو، ژنرال فیلیپ بریدلاو می‌پردازد که گفته است روسیه برای تغییر نظم جهانی از لاک خود بیرون آمده است. بنابر اعلام پنتاگون روسیه بزرگ‌ترین تهدید برای ایالات متحده می‌باشد. و از این‌روست که وزارت دفاع ایالات متحده اقدام به تقویت نیروهای خود در اروپای شرقی و صرف هزینه گسترده مالی در این حوزه نموده است. همچنین این

سخن اوباما را نیز یادآور می‌شود که روسیه در حالی در جنگ سوریه وارد شده است که در شرایط اقتصادی مناسبی به سر نمی‌برد. رومر پس از نقل این اظهارنظرها، می‌نویسد: با وجود همه مشکلاتی که روسیه در عرصه اقتصادی و تامین بودجه دفاعی خود برای رقابت و یا رویارویی با ناتو و ایالات متحده دارد، به هر حال پوتین توانسته است نزدیک به دو دهه بر مسند قدرت باقی بماند، به تقابل با ناتو پردازد و در خاورمیانه نقش‌آفرینی کارآمدی داشته باشد. پوتین در جنگ سوریه و در حمایت از دولت بشار اسد، نمایش مقتدرانه‌ای ارائه داده است. در واقع روسیه دوباره به خاورمیانه بازگشته است. درست است که پوتین نمی‌تواند مشکلات این منطقه را حل کند، اما هیچ راه‌حلی بدون کمک روسیه نمی‌تواند موفقیت‌آمیز باشد. موفقیت روسیه در سوریه و مداخله‌های قبلی این کشور در گرجستان (۲۰۰۸) و اوکراین (۲۰۱۴) و الحاق کریمه به معنای این است که روسیه در حال به چالش کشیدن ناتو و غرب می‌باشد. پرسشی که نویسنده در اینجا مطرح می‌سازد، این است که از این پس چه خواهد شد؟ به باور آقای رومر، روسیه در آینده ناتو را در منطقه بالتیک به چالش می‌کشد اما با آن وارد درگیری نظامی نمی‌شود بلکه از طریق اقدامات دیگری چون عملیات سایبری، تهدیدات هسته‌ای و اهرم اقتصادی عمل خواهد کرد. ناکارآمدی تحریم‌هایی که در خصوص اوکراین علیه روسیه وضع شد نیز ثابت شده است. دیگر دهه ۹۹۰ نیست و روسیه به دنبال برقراری نظم جهانی دیگری می‌باشد.

۲. وضع بغرنج سنی‌ها در عراق

The Sunni Predicament in Iraq

۳ مارس ۲۰۱۶ به قلم رناد منصور

به باور نویسنده طولانی شدن حضور داعش در مناطق تحت سلطه‌اش به عدم یکپارچگی اعراب سنی عراق و عدم تعامل این جامعه با جوامع دیگر عراق و دولتمردان این کشور، باز می‌گردد. دلایل تداوم احساس بیگانگی این جامعه نسبت به دولت به موارد زیر بازمی‌گردد:

حیدر العبادی نیز همانند نخست وزیر پیش از خود، نوری مالکی نتوانست گزینه‌های مناسبی پیش روی اهل سنت عراق قرار دهد تا موجب ادغام آنها در فرایند سیاسی عراق گردد، آنان از سوی نخبگان شیعه و شبه نظامیان شیعه در انزوا قرار گرفته‌اند، بخشی از افراد این جامعه از داعش حمایت می‌کنند؛ برای نمونه اکثریت مردم موصل نشان داده‌اند که با داعش مخالفتی ندارند، در جامعه اهل سنت رهبری یکپارچه و یا هویت منسجمی وجود ندارد، پس از سقوط موصل بسیاری از رهبران سنی عراق به دنبال خودمختاری محلی در مناطق سنی نشین هستند. در ادامه نویسنده پس از تشریح تمامی موارد فوق، چنین نتیجه می‌گیرد که برای تعامل و نقش‌آفرینی دوباره اعراب سنی در عرصه سیاسی عراق، تمامی موانع فوق می‌بایست رفع شود. امری که تحقق آن چندان نزدیک به نظر نمی‌رسد. اما پیش از همه، سنی‌های عراق باید به یک رهبری یکپارچه دست یابند.